

Wat hebben we een prachtige winterweek gehad begin februari. Maar nu is koning Winter al bijna weer vergeten; de temperatuur loopt geweldig op en dat de dagen lengen, hadden we allang gemerkt. En meteen hoor je ze weer, vooral vlak voor zonsopgang: de merels. Ik liep vanmorgen al om half acht naar de Hoogvliet en onderweg hoorde ik er drie. Mannetjes natuurlijk, want die zingen het hoogste lied om indruk te maken op een aardig vrouwtje. Een betere voorbode van de lente is er niet.

De merel (*Turdus merula*) is een van de meest bekende vogels van Nederland. Niet de meest voorkomende, maar bij de Nationale Tuinvogeltelling in het laatste weekend van januari 2021 stond hij in Gouda toch maar mooi op de derde plaats. De 744 deelnemers aan de telling in Gouda hebben in totaal 9.348 vogels gespot. Goud was voor de koolmees (1355 stuks), zilver voor de huismus (881) en de merel nam de bronzen plak in ontvangst met 871 vogels.

En dat terwijl 2020 een bijzonder slecht jaar geweest is voor de soort. Er ging namelijk onder merels een venijnig virus rond, het usutuvirus (niet besmettelijk voor mensen). Afkomstig uit Afrika wordt dit virus overgebracht door steekmuggen die trekvogels steken. En die hebben in 2020 voornamelijk merels (en uilen) besmet. Er is niets tegen te doen. Merels kunnen niet gevaccineerd worden, ze gaan gewoon dood. En plaatselijk op zo'n grote schaal, dat in sommige Duitse steden de merel in de zomer volledig verdwenen was uit parken en tuinen. Gelukkig is het bij ons in de wijk niet zover gekomen.

De merel is ook best mooi om te zien.

Mannetjes zijn glanzend zwart en hebben een gele oogring en een gele snavel.

Vrouwtjes (en jongen) zijn donkerbruin en soms wat gevlekt – en in het bladerdek van bomen en struiken dus minder goed te zien door rovers. De vleugelspanwijdte gaat tot bijna 40 cm en daarmee is de merel bepaald geen klein zangvogeltje. De staart is opvallend lang en ze wegen gemiddeld een 100 gram. Ze worden ongeveer vijf jaar.

Merels zijn alleseters: insecten, wormen, bessen, slakken, vruchten en zaden. Ze hebben graag een eigen territorium, zo groot ongeveer als een tuintje. Hun nesten bouwen ze nooit erg hoog in de struiken, of de kruin van een lage boom. Maar je kunt ook merelnesten vinden op tuinhuisjes, raamkozijnen, onder afdakjes en zelfs in dakgoten. Het zijn fraaie nesten. Het vrouwtje is er een hele poos druk mee. Er moet een diep holletje gemaakt worden van droog gras en mos en aan de binnenkant komt eerst een laagje modder en daaroverheen weer fijn plantenmateriaal en gras.

Merelnesten worden vaak door rovers ontdekt en daarom hebben ze drie, soms wel vier legfels per jaar, van maart tot in juli. De eieren zijn blauwgroen, het zijn er meestal vier en ze worden in twee weken uitgebroed. Babymereltjes zijn, als ze uit het ei komen, helemaal naakt en ze houden zich doodstil. Maar als een van de ouders op de rand van het nest neerstrijkt, gaan direct de kopjes omhoog en de

snaveltjes wagenwijd open. Als ze het nest verlaten, na nog eens twee weken, hebben ze een volledig verenkleed, maar ze kunnen nog niet vliegen. De ouders vliegen daarna nog drie weken af en aan met eten. Relatief veel nesten worden gevonden door roofvogels of katten, maar als een nest leeggehaald wordt, beginnen de vrouwtjes onmiddellijk aan een nieuw gezin.

Merels zijn geliefd, vooral om hun prachtige gezang.

Het mannetje kiest een hooggelegen punt uit (op de schoorsteen) en zingt zijn lied 's morgens vroeg en 's avonds laat. Merel is ook een bekende meisjesnaam, een duidelijke blijk van waardering, want je noemt je dochter toch echt niet ekster, of koekoek. Nog een laatste, grappig feitje: de druivensoort Merlot (die zulke verrukkelijke wijn oplevert) is ooit genoemd naar de merel.

Veel hoger kan je toch niet stijgen als vogel.